

Raadsvoorstel

Onderwerp: Gebiedsagenda Wadden
Datum: 23 september 2020
Agendapunt: 14
Behandeling: Consultatie
Portefeuille-
houder(s): Wethouder H. Blok
Steller: Andrew Piso a.piso@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.026232

1. Samenvatting

Sinds 2017 wordt er gewerkt aan een gezamenlijke Agenda voor het Waddengebied 2050. Deze Agenda dient als opvolger van de Structuurvisie (PKB) Waddenzee. Het rijk wil deze Agenda opstellen met de regio samen, dus met de andere overheden en belangenorganisaties uit het gebied, en met de bevolking van het gebied via een participatieproces.

De Waddenzeekustgemeenten doen mee aan dit proces via ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordiging, die wordt aangestuurd via het dagelijks bestuur van de Vereniging van Waddenzeegemeenten. De Agenda voor de Wadden is nu in concept klaar en gaat het formele besluitvormingstraject in.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Het college de volgende wensen en bedenkingen mee te geven ten aanzien van de concept-agenda voor de Wadden 2050:

1. Als de bereikbaarheid van de havens zoals verwoord in de concept Agenda voor het Waddengebied 2050 (p.44) door Rijkswaterstaat moet worden uitgevoerd, dan moet het worden opgenomen in het Nationaal Water Programma 2022-2027. Dat programma vormt immers het beheerkader voor Rijkswaterstaat en het huidige beheerkader voldoet niet voor het Westgat. In bijgaande notitie "Toelichting bereikbaarheid Het Hogeland" wordt de gewenste vertaling van de Agenda voor het Waddengebied 2050 voor de passage over bereikbaarheid nader toegelicht.
2. In de contouren van het Uitvoeringsprogramma ook projecten op te nemen op het gebied van Toerisme aan de kust van het vasteland
3. In de contouren van het Uitvoeringsprogramma ook projecten op te nemen op het gebied van Cultuur en erfgoed aan het vasteland

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

De Structuurvisie voor de Waddenzee (PKB) wordt geactualiseerd. De oude PKB wordt opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). In de oude PKB is de bescherming van de Waddenzee geregeld en is ingezet op ontwikkeling. Met name de ontwikkelingsparagrafen zijn moeizaam van de grond gekomen. Om deze reden is er in het voortraject gekeken hoe dit voor de nieuwe structuurvisie verbeterd zou kunnen worden. Er is toen ingezet op een gebiedsagenda, nu de Agenda voor het Waddengebied 2050. Hierin

streven de verschillende stakeholders naar een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. De Agenda is geen juridisch bindend document, maar is wel bedoeld om vanuit een gezamenlijk streefbeeld te komen tot de geformuleerde doelstellingen. De Agenda is daarmee niet vrijblijvend.

In november 2019 is er een brede raadsbijeenkomst geweest met de drie Groninger Waddenkustgemeenten (Hogeland, Delfzijl en Oldambt). Voor de zomervakantie van 2020 bent u via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van de stand van zaken rondom de Agenda en de planning richting definitieve vaststelling. De vervolgstap is om uw wensen bedenkingen aan het college mee te geven over de concept-Agenda richting definitieve vaststelling van de Agenda voor het Waddengebied 2050 in november 2020.

3.2 Bevoegdheid raad

De gemeenteraad geeft haar wensen en bedenkingen ten aanzien van de concept-Agenda mee aan het college. Het college stuurt de wensen en bedenkingen richting het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en informeert de gemeentelijke vertegenwoordigers in het Omgevingsberaad en het Bestuurlijk Overleg Waddengebied.

3.3 Wettelijk of beleidskader

De Agenda voor het Waddengebied 2050 is onderdeel van de herziening van de structuurvisie Waddenzee (PKB). Het juridische deel (de bescherming van de Waddenzee) wordt opgenomen in de NOVI. De Agenda is geen juridisch instrument maar een gezamenlijk kader voor de ontwikkeling van het Waddengebied als geheel. Alle partijen onderschrijven hierin het gezamenlijke streefbeeld en zetten zich maximaal in om dit streefbeeld te bereiken.

3.4 Historische context

Op dit moment is de bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee geregeld via de Structuurvisie Waddenzee. Deze structuurvisie wordt herzien en het wettelijk juridische deel wordt integraal onderdeel van de NOVI. De Structuurvisie heeft ook een onderdeel dat gericht is op beleidsontwikkeling. Dit is in de afgelopen jaren niet goed van de grond gekomen. Om deze reden is er een uitvoering traject gestart via een beleidsverkenning (vanaf 2017) waarbij de oude structuurvisie uitvoerig is geanalyseerd en besproken en er gekozen is voor een nieuwe opzet voor de ontwikkeling van de Waddenzee. Dit is de Agenda voor het Waddengebied 2050 geworden. Hierin wordt een gezamenlijk streefbeeld neergelegd voor de Waddenzee maar ook voor het kustgebied. In dat opzicht is het een verbreding van het beleidsdeel.

In de ontwerp-agenda is in hoofdstuk 1 een meer uitvoerige achtergrond en voorgeschiedenis opgenomen over de totstandkoming van de Agenda.

4. Beoogd resultaat (of effect)

De Agenda voor het Waddengebied 2050 beoogt een gezamenlijk streefbeeld vast te stellen op basis waarlangs de ontwikkeling van de Waddenzee en het Waddengebied kan worden gelegd. Het biedt alle betrokken partijen een gezamenlijk startpunt om verder met elkaar (via een flink aantal strategieën) te werken aan een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en brede ontwikkeling van het kustgebied met daarbij oog voor economie en ecologie. Het is feitelijk een zelfbindend document voor de betrokken partijen.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

De huidige concept-agenda voor Agenda voor het Waddengebied 2050 is tot stand gekomen na uitvoerig overleg met alle betrokken partijen. Er is op een fors aantal punten de nodige gezonde discussie gevoerd. Er zijn hoofddoelen voor het Waddengebied en de Waddenzee geformuleerd en daarbij leidende principes opgesteld voor handelen voor de ruimtelijke kwaliteit. De vertaling hiervan vindt plaats via uitvoering strategieën. De Agenda voor de Wadden is nog geen uitvoeringsagenda. In hoofdstuk 7 is een aanzet gedaan voor een uitvoeringsprogramma. De daarin genoemde onderwerpen zijn niet limitatief en kunnen in het definitieve programma nog aangevuld worden. Dit uitvoeringsprogramma wordt nu opgesteld en zal binnen een jaar worden vastgesteld.

5.2 Risico's

De agenda voor de Wadden is een belangrijke stap voor de verdere uitrol van samenwerking tussen alle betrokken partijen voor duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee en het Waddengebied. De Agenda is echter niet bindend. Het risico bestaat dat de strategieën onvoldoende van de grond komen en er slechts op onderdelen stappen gemaakt worden. Het is echter in ieders belang om de Agenda over de volle breedte uit te voeren. Het gezamenlijk streefbeeld helpt hierbij en vraagt een ieder op scherp te blijven en elkaar aan te spreken op de verantwoordelijkheid die de Agenda met zich meebrengt.

De Agenda heeft op zich geen financiële gevolgen. De nieuwe governance structuur die dit jaar van start is gegaan biedt een helder handelingsperspectief en duidelijke rollen en taakverdeling. Deze structuur moet zich nog wel bewijzen. Risico hierbij is nog de wijze waarop partijen zich betrokken blijven voelen bij de governance structuur en hierbinnen willen blijven werken vanuit het gezamenlijke belang. De wijze waarop financiering geregeld kan worden voor de te verwachten programma's en projecten in het uitvoeringsprogramma zal naar verwachting invloed hebben op de wijze van betrokkenheid van de verschillende partijen.

5.3 Aandachtspunten en wensen en bedenkingen

In hoofdstuk 4 worden thematische opgaven en strategieën benoemd, waarvan een groot aantal ook voor onze gemeente van belang zijn. Een aantal van die strategieën (maar niet alle) wordt in de contouren van het uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 7 verder uitgewerkt. Voor onze gemeente van belang zijn o.a. de balans tussen economie en ecologie, zoals bv. de 2^e tranche van het programma ED2050 (nr.3 en 4); de samenhang tussen dijversterking en andere opgaven in het gebied (nr. 7) de verduurzaming van de scheepvaart (nr. 10), de dilemma's tussen opwek van duurzame energie en behoud van de waarden van het gebied (nr. 8). In dit hoofdstuk worden geen projecten benoemd op het gebied van Toerisme aan de kust van het vasteland, en Cultuur en erfgoed aan de kust van het vasteland.

Voorgesteld wordt ook deze wens mee te geven

Een aandachtspunt is de bereikbaarheid van de havens:

Er zijn een paar belangrijke verschillen tussen het beleid van het Derde Nota Waddenzee 2007 en de Agenda voor het Waddengebied:

- De Agenda benadert de Waddenzee en de Noordzeekust zone als één geheel, vanwege de ecologische en morfologische samenhang.
- Deze Agenda, is dus ook van gemeente Het Hogeland.
- De Agenda voor het Waddengebied 2050 geeft nu duidelijkheid over de bereikbaarheid.

in hoofdstuk 4 (p.44) wordt benoemd dat ook de toekomstige bereikbaarheid van de havens moet worden gegarandeerd. Het baggeren van de geulen wordt uitgevoerd door

Rijkswaterstaat, en zal worden geborgd via het Nationaal Water Programma 2022-2027. In dit programma staat vooralsnog niet dat RWS ook de buitengeulen zal baggeren. Daarom wordt voorgesteld om de volgende wensen en bedenkingen via het college aan het ministerie van I en M mee te geven:

1. Als de bereikbaarheid van de havens zoals verwoord in de concept Agenda voor het Waddengebied 2050 (p.44) door Rijkswaterstaat moet worden uitgevoerd, dan moet het worden opgenomen in het Nationaal Water Programma 2022-2027. Dat programma vormt immers het beheerkader voor Rijkswaterstaat en het huidige beheerkader voldoet niet voor het Westgat. In bijgaande notitie "Toelichting bereikbaarheid Het Hogeland" wordt de gewenste vertaling van de Agenda voor het Waddengebied voor de passage over bereikbaarheid nader toegelicht.
2. In de contouren van het Uitvoeringsprogramma ook projecten op te nemen op het gebied van Toerisme aan de kust van het vasteland
3. In de contouren van het Uitvoeringsprogramma ook projecten op te nemen op het gebied van Cultuur en erfgoed aan het vasteland

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Voor de Agenda is geen dekking nodig. In het uitvoeringsprogramma is dekking nodig voor projecten een programma's die hierbinnen gaan draaien. Voor vraagstukken die in onze gemeente spelen of gaan spelen zal een bijdrage verwacht worden in geld of menskracht. Hoeveel dit gaat vragen is afhankelijk van het vraagstuk en op dit moment is hier nog geen zicht op.

7. Inbreng belanghebbenden

Alle stakeholders in het Waddengebied zijn betrokken (geweest) bij de Agenda en het opstellen hiervan.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Er wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is naar verwachting binnen een jaar gereed. Op dit moment leveren we hier al ambtelijke input voor.

8.2 Tijdsfad

Het exacte tijdsfad voor het uitvoeringsprogramma is nog niet bekend

8.3 Communicatie

Communicatie verloopt via de geëigende kanalen vanuit de huidige governance structuur. Als gemeente is het aan te bevelen om de Agenda goed onder de aandacht te brengen binnen de gemeente en hierbij te wijzen op de mogelijkheden die de Agenda biedt voor duurzame ontwikkeling.

8.4 Evaluatie

Na 5 jaar vindt er een evaluatie plaats van de Agenda.

Bijlage(n):

1. Ontwerp Agenda voor het Waddengebied 2050;
2. Kamerbrief inzake ontwerp Agenda voor het Waddengebied 2050;
3. Concept instemmingsverklaring;
4. Advies ontwerp Agenda door het Omgevingsberaad;
5. Reactiedocument informatie consultatie juli 2020;

6. Aanbiedingsbrief colleges Ontwerp-Agenda.
7. Notitie "Toelichting bereikbaarheid Het Hogeland"

Winsum, 1 september 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding